

*Radostné a pokojné Vánoce
a hodně štěstí, zdraví a úspěchů
v novém roce 2013*

přejí
za Úřad městyse Budišov a zastupitelstvo
starosta Petr Piňos
a za redakci Budišovského zpravodaje
Karel Pavlíček

ZE ZASTUPITELSTVA MĚŠTYSE

Usnesení č. 13 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 26. 9. 2012

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů

Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu p. Zdeňka Smrčka a p. Miroslava Kubína,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva,
- bere na vědomí zápisy z jednání rady městyse č. 35-39,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 5 až 14,
- schvaluje

upravené zadání Územního plánu Budišov ve smyslu § 47 odst. (5) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů, jehož nedílnou součástí je Vyhodnocení požadavků, stanovisek, podnětů a připomínek z projednávání návrhu zadání Územního plánu Budišov,

- ukládá

určenému zastupiteli, panu Ing. Dokulilovi, informovat pořizovatele Územního plánu Budišov, Městský úřad Třebíč, Oddělení Úřad územního plánování, o schválení upraveného zadání a dále spolupracovat se zpracovatelem při pracích na návrhu Územního plánu Budišov a případně mu poskytnout podklady nutné pro jeho vyhotovení,

- schvaluje

podmínky předloženého návrhu smlouvy o dílo a pověřuje starostu podpisem, podání žádosti o dotaci z prostředků Kraje Vysočina a souhlasí s finanční spoluúčastí městyse ve výši 50 % z celkové ceny,

- schvaluje směnu pozemků p. č. 4527/2 díl e) o výměře 62 m² za p. č. 122 díl b) o výměře 14 m² a p. č. 123 díl a) o výměře 32 m²,

- ukládá projednat s Policií ČR parkování a přehlednost na místních komunikacích v obci, případně řešit označení dopravními značkami, nebo jiným značením místních komunikací, policii požádáme o celkové řešení v obci, krajské i místní komunikace, zodpovídají p. RNDr. Machát, p. Večeřa, p. Piňos, termín dle možností.

Ing. Ladislav Dokulil místostarosta, Petr Piňos starosta

Usnesení č. 14 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 1. 11. 2012

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů

Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu p. Helenu Zezulovou a p. Ing. Milana Bočka,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva,

- schvaluje podmínky Smlouvy o zajištění financování uzavřené mezi Městyssem Budišov a firmou ARCHATT PAMÁTKY, spol. s. r. o. a pověřuje starostu jejím podpisem,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 15,
- ukládá svolat valnou hromadu Bona Publika, svolat všechny členy dozorčí a správní rady, zodpovídá Ing. Milan Boček, termín 15. 11. – 20. 11. 2012,
- ukládá zpracovat návrh obecně závazné vyhlášky o odpadech, zodpovídá komise za životní prostředí, termín do příštího jednání zastupitelstva,
- ukládá projednat úpravy v parku a jednat ohledně autobazaru, popřípadě svolat schůzku ohledně úprav v parku, zodpovídá komise za životní prostředí, termín do příštího jednání zastupitelstva,
- finanční komise bude spolupracovat na zpracování podkladů pro rozpočet na rok 2013 a podá zprávu zastupitelům, zodpovídá finanční komise, termín do příštího jednání zastupitelstva,
- ukládá zajistit zprávu o památkově chráněných místech v Budišově, zodpovídá Ing. Ladislav Dokulil, termín do příštího jednání zastupitelstva,
- ukládá zajistit doručení do každé domácnosti dopisu o pravidlech pohybu psů na veřejných prostranstvích a extravilánu obce, zák. 449/2001 Sb., zajistit zveřejnění informace v příštím čísle Budišovského zpravodaje, zodpovídají p. Piňos, p. Doležal, termín do příštího jednání zastupitelstva.

Ing. Ladislav Dokulil, místostarosta, Petr Piňos, starosta

O pohybu psů v městysi Budišov

Na základě podnětu občanů se Zastupitelstvo městyse Budišov na svém zasedání č. 14 dne 1. 11. 2012 zabývalo problematikou volně se pohybujících psů v městysi Budišov a v okolí.

Zastupitelé se rozhodli upozornit občany na nutnost dodržování obecně závazné vyhlášky o pravidlech pohybu psů na veřejných prostranstvích a zákona o myslivosti.

Myslivecké sdružení Budišov k pohybu toulavých psů a koček v katastru městyse Budišov

Zákon o myslivosti č.449/2001 Sb.

§ 10 Povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat a vlastníků pozemků

(1) Je zakázáno vlastníkům domácích zvířat, včetně zvířat ze zájmových chovů a zvířat z farmových chovů zvěře, nechat je volně pobíhat v honitbě mimo vliv svého majitele nebo vedoucího.

§14 Oprávnění myslivecké stráže

(1) Myslivecká stráž je oprávněna

e) usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební;

usmrcovat kočky potulující se v honitbě ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení.

Výše uvedené oprávnění se vztahuje dle § 35, odst. (3) písm. e) i na mysliveckého hospodáře.

za MS Budišov předseda Milan Doležal

Obecně závazná vyhláška O pravidlech pohybu psů na veřejných prostranstvích

Zastupitelstvo městyse Budišov se na svém zasedání dne 27. listopadu 2007 usneslo vydat na základě § 24 odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Předmět úpravy

Touto obecně závaznou vyhláškou (dále jen "vyhláška") jsou stanoveny povinnosti fyzickým a právnickým osobám při zajištění pohybu psů na veřejných prostranstvích v městyse Budišov, Mihoukovic a Kundelov (dále jen „území městyse“).

Čl. 2

Regulace pohybu

1. K zajištění veřejného pořádku, ochrany bezpečnosti, zdraví a majetku se stanovují následující pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství¹⁾, jak je vyznačeno v mapách, které tvoří přílohu této vyhlášky:

a) Na veřejných prostranstvích v obci je možný pohyb psů pouze na vodítku.

b) Psi tzv. bojových plemen a všichni kříženci psů těchto plemen musí při pohybu na veřejném prostranství být na vodítku a s náhubkem.

Jedná se např. o následující rasy (*Pit-bull, Bandog, Americký staffordshírský teriér, Staffordshírský bullteriér, Tosa-inu, Alano, Americký buldog, Bullmastif, Bullterrier, Cane corso, Argentinská doga, Bordeauxská doga, Brazilská fila, Mastiff, Španělský mastin, Perro de Presa Canario, Perro de Presa Malorquin, Rotvajler*).

c) Při konání akcí, na kterých je přítomen větší počet osob (shromáždění, kulturní a sportovní akce konané na veřejném prostranství), je pohyb psů dovolen pouze na vodítku a s náhubkem, pokud nebude nevhodný pro některé druhy psů.

2. Splnění povinností stanovených v odst. 1 zajišťuje fyzická osoba, která má psa na veřejném prostranství pod kontrolou či dohledem²⁾.

3. K identifikaci psů v obci slouží identifikační známky, vydávané obcí oproti zaplacení místního poplatku ze psa. Všichni psi pohybující se na veřejných prostranstvích mají být touto identifikační známkou označeni.

Čl. 3

Sankce

Porušení této obecně závazné vyhlášky lze postihovat podle zvláštních předpisů³⁾, pokud nepůjde o jiný správní delikt nebo trestný čin.

Čl. 4

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení.

1) § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

2) Fyzickou osobou se rozumí např. chovatel psa, jeho vlastník, či doprovázející osoba

3) z. č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, z. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, z. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

ZPRÁVY

Dýňobraní

Trináctému ročníku dýňobraní přálo počasí, které přilákalo 30. září Pod Hrázku nebývalý počet diváků, které čekalo nejedno překvapení. To první hned na samém začátku, kdy si ženy v průvodu od obecního úřadu přivedly na parket Pod Hrázkou starostu obce. Tomu předcházelo předání plodů podzimu na obecním úřadě.

Po tradiční hymně a vztyčení dýňovlajky následoval pestrý program, jemuž vévodil tanec žen v krojích, nechyběly malé „roztleskávačky“, došlo i na soutěže a drezúru koní, přičemž vše směřovalo k vyvrcholení celého odpoledne – zvolení tří nejzdařilejších dýňo–výtvorů letošního roku.

Porotou při tom byli sami diváci, kteří mohli v průběhu programu vhazovat fazole do kelímku s čísly jednotlivých výtvorů, a tím podpořit svého favorita. Svoje rozhodování měli ztížené velkým množstvím zdařilých exponátů (bylo jich přes čtyřicet), kterým vedle reakcí na současné dění, sportovní tematiky, kompozic se zvířaty a ptáky vévodily především ironie a humor.

Závěrečné přepočítávání fazolí bylo zpestřeno koláčky, které nabízely a roznášely ženy v krojích, děti se přitom mohly vyřadit na parketu při reprodukováné disko-hudbě.

Nakonec tři nejúspěšnější vystoupali na pomyslné stupně vítězů a s neskrývanou radostí děkovali početnému příbuzenstvu, které je přišlo podpořit.

Po skončení programu se až do podvečerních hodin mísil tanec, především dětí, které zaplnily parket, s pocitem úlevy pořadajících žen, že jejich nezměrné úsilí bylo korunováno jednoznačným úspěchem celého odpoledne.

V příštím týdnu dýňobraní doznívalo na zahrádkách a před některými domy, kde na mnohých místech bylo možno spatřit dýňo-výtvary, které se v nezměněné podobě jen přemístily z prostor Pod Hrázkou.

Základní škola Budišov

Nový školní rok je už dávno v plném proudu, výuka běží na plné obrátky, do vyučovacích hodin se pilně připravují nejen učitelé, ale i děti. Neustále se uklízí a opravuje a upravuje, „oprašují“ se pomůcky v kabinetech, scházíme se v nejrůznějších kroužcích... a k tomu všemu ještě připravujeme akce pro naše žáky, jejich rodiče a prarodiče a všechny ostatní, které dění ve škole zajímá.

Pro čtenáře Budišovského zpravodaje jsme připravili kaleidoskop článků z akcí, které jsme během letošního podzimu organizovali. Jedna zprávička tu ale chybí – je to Vánoční jarmark, který rozzáří prostory vestibulu, jídelny a kulturního sálu 29. 11. 2012.

Za každou událostí se skrývá mnoho úsilí těch, kteří se na ní podíleli, proto věříme, že se vám u nás a s námi líbí. Upřímně vás zveme na další návštěvy naší školy.

Kolektiv pedagogů ZŠ Budišov

Atletická olympiáda

Atletická olympiáda

Známé trampské heslo jsme si na vlastní kůži mohli zakusit ve středu 19. 9. 2012, kdy celý druhý stupeň naší školy zápolil na hřištích a v zámeckém parku o mety nejvyšší. Počasí trochu potrápilo nejen nás, ale i naše hosty – žáky ze ZŠ Rudíkov a ZŠ Tasov. Srážky byly vskutku vydatné. Nakonec se vše vydařilo – sportovci se namotivovali i za deště k těm nejlepším výkonům a vyhlášení výsledků v tělocvičně bylo už jen tou pověstnou třešničkou na dortu.

Běh naděje

Ve čtvrtek 27. 9. 2012 od 9:00 hodin se uskutečnil v zámeckém parku Běh naděje.

V Budišově jsme v letošním roce organizovali běh už po páté. Běh naděje, který je pod záštitou společnosti Levity, a. s., je pořádán po celé ČR.

Běh naděje je sportovně humanitární akce inspirovaná Během Terryho Foxe a má dva hlavní cíle: získat prostředky na výzkum rakoviny, iniciovat solidaritu zdravých s nemocnými a současně apelovat na zdravý životní styl a prevenci onemocnění.

Účastníci běhu si mohli zakoupit za drobný finanční příspěvek žlutou stužku - symbol boje proti rakovině. Letos přispělo 143 účastníků a díky nim se nám podařilo vybrat částku 3104 Kč.

Za příspěvek všem děkujeme a věříme v podporu i v příštím roce.

Doprovodný program (soutěže, střelba) prověřil dovednosti zúčastněných.

Lidové písně z Horácka

Ve čtvrtek 27. 9. 2012 v 18 hodin, v předvečer Dne české státnosti, se na nádvoří budišovského zámku uskutečnil pěvecký koncert Lidové písně z Horácka. V podání žáků Základní školy v Budišově zazněly v netradičním prostředí převážně méně známé skladby z našeho regionu. Horácko je kraj poměrně chudý, jeho písně jsou však velmi rozmanité a svou barvitostí a krásou nás přesvědčují o tom, že mají své místo v naší lidové kultuře.

Že se koncert vydařil, o tom svědčí neutuchající potlesk přítomných diváků a posluchačů, kteří si vyžádali dokonce přidavek. Účinkující chlapci a děvčata byli tímto odměněni za dlouhé hodiny příprav, které nácviku písní věnovali.

Přespolní běh

Chlapci deváté třídy vybojovali krásné třetí místo v okresním kole přespolního běhu 3. 10. 2012 v Třebíči. Velký podíl na tomto úspěchu měl Aleš Svoboda, který na dvoukilometrové trase zaběhl nejlepší čas 9:14 min. Školu reprezentovala i děvčata 7. a 8. třídy.

Drakiáda

V neděli 14. 10. 2012 se za slunečného počasí na kopci u Věteráku vznášelo asi 30 draků. Děti s rodiči se pokoušeli udržet draka ve vzduchu co nejdéle dobu se střídavými úspěchy. Bohužel si nikdo letos nepřinesl vlastnoručně vyrobeného draka.

Snad příští rok. Pro všechny účastníky byly připravené dovednostní soutěže a občerstvení se sladkou odměnou.

Stromy

Stromy pro někoho představují symbol živé přírody, pro jiné zdroj suroviny, pro mnohé z nás neodmyslitelnou součást života. Stromy v nás evokují představy, vzpomínky, estetické vnímání i propojení s rodokmeny či archetypy. Stromy jsou nekonečným zdrojem inspirace.

Ukázalo se to i na vernisáži dětských prací v prostorách ZŠ Budišov 22. 10. 2012. Vestibul se rozzářil různorodými odstíny barev podzimu. Vernisáž byla zahájena lidovými písněmi s tematikou stromů, které přednesla děvčata ze 4. B.

Součástí vernisáže byly doprovodné aktivity pro děti i dospělé. Dary stromů ochutnávali návštěvníci v rozmanitých čajích, mohli putovat v korunách stromů, poznávat vůně stromů, vytvářet mandalky či obrázky z podzimních přírodnin.

V podzimním podvečeru bylo možno obdivovat nejen zručnost, nadání a výtvarné zpracování tématu dětmi, ale i na chvíli se zastavit a popovídat si.

Sběrový den

V Budišově a spádových obcích proběhl dne 31. 10. 2012 sběrový den. Při této akci, kterou pořádá škola pravidelně, bylo sebráno 5,38 t papíru v ceně 5380 Kč. Tyto prostředky budou využity pro žáky naší školy. Děkujeme všem občanům, kteří nám sběr poskytli. Pochvalu zaslouží také žáci z okolních obcí, kteří papír sbírali ve svém volném čase.

Na jaře budeme tuto akci opakovat a doufáme, že nám opět pomůžete.

Věříme, že děti, které se sběrových akcí účastní, budou patřit k lidem, kteří své životní prostředí nebudou ničit, ale naopak chránit.

Informace o škole a fotografie z akcí na webových stránkách: www.zsbudisov.cz

Výsledky voleb v Budišově dne 13. října 2012

<i>Výsledek voleb</i>	<i>v Budišově</i>	<i>v okrese Třebíč</i>	<i>v Kraji Vysočina</i>
<i>do senátu</i>			
účast	35,36 %	39,78	
Mgr. František Bublan (ČSSD)	37,38 %	27,40	
Josef Zahradníček (KSČM)	27,10 %	26,97	
Josef Herbrych (KDU-ČSL)	17,44 %	14,72	
Vítězslav Jonáš (ODS)	10,90 %	17,44	
Ing. Vlastimil Bařínka (STAN)	7,16 %	13,44	

do zastupitelstva kraje

účast	38,45 %	40,65	41,05
ČSSD	45,00 %	25,74	29,26
KDU-ČSL	12,77 %	11,19	12,33
KSČM	12,22 %	23,58	19,57
ODS	8,33 %	8,92	10,29
Pro Vysočinu	6,94 %	10,52	6,38
SPO Zemanovci	3,05 %	2,87	4,26
TOP 09 a Starostové	2,50 %	4,20	5,05
Str. svobodných občanů	2,22 %	1,19	1,28
Volte Pr. Blok cibulka	1,38 %	0,93	0,91
Suverenita Blok JB	1,38 %	1,02	1,05
Nár. socialisté	0,83 %	0,17	0,13
Strana zelených	0,83 %	1,32	2,04
Starostové pro občany	0,83 %	5,33	4,46
Dělnická str. soc. spravedl.	0,83 %	0,68	0,73
Česká pirátská strana	0,83 %	1,58	1,59

Kraj Vysočina – zvolení zastupitelé

<i>Kandidátní listina</i>		<i>Kandidát</i>		<i>Politická příslušnost</i>	<i>Přednostní hlasy</i>
<i>název</i>	<i>číslo</i>	<i>příjmení, jméno, tituly</i>	<i>věk</i>		<i>v %</i>
TOP+STAN	11	Kašparů Jaroslav Maxmilián doc. MUDr.ThDr.PhDr. Ph.D., Dr.h.c.	62	TOP 09	11,56
TOP+STAN	1	Jirků Ladislav PaedDr.	66	TOP 09	8,74
KSČM	1	Slámečka Jan	60	KSČM	5,30
KSČM	2	Dobry Zdeněk PhDr.	60	KSČM	4,70
KSČM	3	Oulehla Drahoslav JUDr.	60	KSČM	4,20
KSČM	4	Kalabus Pavel	59	KSČM	2,61
KSČM	5	Hodáč Pavel	43	KSČM	1,76
KSČM	6	Číž Josef	58	KSČM	2,19
KSČM	7	Drápela Lubomír	59	KSČM	2,11

KSČM	8	Plodík Milan	56	KSČM	3,95
KSČM	9	Buchtová Věra	63	KSČM	1,48
KSČM	10	Brož Ladislav	62	KSČM	1,28
KSČM	11	Nevoral Marek	36	KSČM	2,25
ČSSD	1	Běhounek Jiří MUDr.	60	BEZPP	20,54
ČSSD	2	Novotný Vladimír Ing.	46	ČSSD	4,66
ČSSD	3	Chlád Zdeněk	40	ČSSD	1,67
ČSSD	4	Fialová Jana Ing.	39	ČSSD	2,84
ČSSD	5	Hyský Martin Ing. Bc.	37	ČSSD	2,73
ČSSD	6	Krčál Petr Mgr. Bc.	48	ČSSD	2,04
ČSSD	7	Joukl Libor Ing.	46	ČSSD	3,40
ČSSD	8	Daněk Antonín	68	ČSSD	0,85
ČSSD	9	Kružíková Marie RNDr.	58	BEZPP	2,56
ČSSD	10	Piňos Petr	43	ČSSD	1,12
ČSSD	11	Komínek Josef	53	ČSSD	1,40
ČSSD	12	Kopecký Zdeněk Ing.	51	ČSSD	1,60
ČSSD	13	Chloupek Rudolf PaedDr. Ing.	61	ČSSD	1,11
ČSSD	14	Pačiska Karel Ing.	55	ČSSD	3,20
ČSSD	15	Soukup Jaroslav Ing. MBA	51	ČSSD	1,05
ČSSD	16	Kučerová Pavla	56	ČSSD	1,45
ČSSD	17	Škaryd Tomáš Ing.	44	ČSSD	3,16
Pro_VYS	1	Heřman Pavel MVDr.	63	BEZPP	12,37
Pro_VYS	11	Černá Marie Ing.	55	BEZPP	11,88
Pro_VYS	4	Vlček Lukáš Bc.	30	BEZPP	8,13
ODS	12	Vystrčil Miloš RNDr.	52	ODS	13,14
ODS	1	Benc Ota Mgr.	47	ODS	9,07
ODS	4	Necid Radovan Ing.	45	ODS	6,19
ODS	6	Černý Radek MUDr.	39	ODS	5,88
ODS	41	Fischerová Jana Ing. CSc.	57	ODS	5,35
KDU-ČSL	1	Kaňkovský Vít MUDr.	42	BEZPP	17,97
KDU-ČSL	8	Kodet Václav Ing.	54	KDU-ČSL	8,59
KDU-ČSL	50	Kasal Jan Mgr. Ing.	60	KDU-ČSL	6,00
KDU-ČSL	26	Mach Josef	57	KDU-ČSL	5,89
KDU-ČSL	16	Kučera Tomáš Ing.	40	KDU-ČSL	5,57
KDU-ČSL	11	Bradáč František Ing.	56	KDU-ČSL	5,41
KDU-ČSL	2	Houška Miroslav Ing.	53	KDU-ČSL	4,51

Volební komise zleva: Jan Syrový, Michaela Rauscherová, Jan Piňos, Marcela Nováková, MVDr. Vladimír Mareček, Helena Matoušková a Alois Bačák

2. kolo voleb do senátu v Budišově dne 20. října 2012

	v Budišově	v okrese Třebíč
účast	17,53 %	20,83
Mgr. František Bublan	65,85 %	58,08
Josef Zahradníček	34,14 %	41,91

Volba hejtmana a rady kraje

9. listopadu proběhlo v kongresovém sále Krajského úřadu Kraje Vysočina ustavující zasedání Zastupitelstva Kraje Vysočina. Na něm byl za hejtmana znovu zvolen MUDr. Jiří Běhounek a mezi radní kraje byl jako neuvolněný zastupitel zvolen starosta Budišova Petr Piňos. V radě zasedne ještě další zástupkyně našeho okresu, starostka Bransouz Ing. Jana Fialová (všichni ČSSD).

MUDr. Jiří Běhounek

Petr Piňos

Ing. Jana Fialová

Z HISTORIE

„Baťovna“

Mnozí z pamětníků si budou pamatovat hranatý dům s plochou střechou, oddělený zahrádkami od domu Tůmových z jedné a Doležalových z druhé strany. Stál nedaleko sousoší sv. Václava a svým vzezřením nezapadal do koloritu domů v okolí se sedlovými střechami.

V Budišovské kronice z roku 1933 je o tomto domě jedna strohá věta Baťa – stavba nové prodejny, jinak nic. Podstatně víc je tam o obecní nádržce vody, která byla před domem závodů Baťových zřízena v červnu 1933. Voda do této nádržky přitékala z melioračních trubek. Byla 8 m dlouhá, 2,5 m široká a 1,4 m hluboká. Byla z betonu a pojala 280 hl vody. Byla celá z cementu a voda z ní se pumpovala pumpou na zdviž.

Vraťme se však k samotné prodejně firmy Baťa. Ta zde měla od roku 1931 do roku 1936 několik svých provozoven v různých č. p. V nich, vedle prodeje pasty na boty, tuku na mazání bot, prodeje gumových pláštů, duší a obručí na vozidla, zde byl i sklad a prodej ortopedických a pedikurních potřeb. Většina těchto provozoven přešla v roce 1951 pod Jas, národní podnik. Z Budišovské kroniky se dá vyčíst, že 14. února 1931 byla otevřena v domě Vincence Eichlera prodejna obuvi firmy Baťa. Od roku 1932 firma Baťa provozuje v Budišově i správkárnu obuvi. Náměstkem zde byl Metoděj Ondřejka a od roku 1948 Petr Bechyň. V roce 1951 tuto správkárnu převzala Obuna, národní podnik.

S Bechyňovými se dostáváme do doby, kterou si již mnozí živě vybavují. A je to především díky paní Bechyňové, která byla výbornou kuchařkou a pekla cukroví na nejedné svatbě. Měli dvě dcery, které se odstěhovaly neznámo kam, a tím stopa po Bechyňových zmizela.

Prodejna a opravna obuvi přešla pod podnik Jednota a to se všem vybaví dlouholetá prodavačka paní Pospíšilová z Nárámče. Po odchodu do důchodu nastoupila na její místo Lidka Poskočilová, která byla poslední prodavačkou v tomto obchodě. Po jeho definitivním uzavření byl domek nějakou dobu opuštěný a to až do roku 1986, kdy dochází k jeho rozebírání a následnému bourání. Uvolnil se tak prostor pro novou silnici a následnou výstavbu nových domů, ale to už je jiná historie...

Karel Pavlíček, foto Ladislav Vrba

U Kazdů

Můj děda Josef pocházel ze Stránecké Zhoře a se svojí ženou (Anna Suchánková) se seznámil na cestách za prací do Vídně. On byl krejčí a ona tam pracovala jako služka. Často vzpomínal na putování pěšky do Vídně a přespávání po stodolách u sedláků. V první světové válce byl raněn střepinou granátu do ruky a musel řemesla nechat. Za zranění obdržel právo provozovat trafikou, kterou měl takřka až do konce svého života. (Už na dobových fotografiích je vidět cedule na stěně domu, kterou pak v pozdější době mívál umístěnou za oknem pokoje vedle obchodu, odkud cigarety prodával.

Někdy na konci třicátých let (přesný rok neznám, ale vím, že stavitelem byl pan Šula (myslím, že ze Studnic), byl dům přestavěn už s prostorem pro obchod mého otce. Obchod byl vybaven na dvou stranách systémem zásuvek a skříněk. V čele obchodu se ve spodní části nacházely velké zásobníky na sypké zboží (mouku), odkud se navažovalo do sáčků. Mouka se tehdy dodávala v 50kg pytlích a rodiče často vzpomínali, co to bylo za dřinu je přepravovat ze skladu vzadu za domem, vynést je do obchodu a pak v malém prostoru mezi pultem je zvednout a vysypat do zásobníků.

Před původním domem Kazdů

Maminka po smrti otce vzpomínala na časté návštěvy příslušníků SNB na konci čtyřicátých let, kteří vždy převrátíli dům vzhůru nohama, a oni to potom museli všechno do noci uklízet. Hledali prý vyšmelené zboží. Pravý důvod byl ovšem přimět otce ke vstupu do družstva obchodníků (SELPO), které po několika změnách názvů skončilo jako JEDNOTA. Jakmile do družstva vstoupil, jejich návštěvy ustaly.

Během doby se vedle něj v obchodě vystřídal mnoho prodavačů, protože díky zkušenostem otce se z provozovny stalo „školicí středisko“ pro nové prodavače.

Ze svého mládí si pamatují, že když my jsme vstávali do školy, otec už byl v obchodě, a většinou, když jsme šli spát, byl tam stále. I jako děti jsme museli v obchodě pomáhat a k tomu se váže pár vzpomínek.

Stejně jako je problém dostat dnes na vesnici čerstvé pečivo v odpoledních hodinách, bylo tomu tak i tehdy. Pokud někdo přišel, že nemá chleba a v obchodě už nebyl, otec si to poznačil a jakmile mu z pekárny ve Smrku zavolali, že už sází chleba do pece, nasedl do auta a vyjel. Auto naložil chlebem a my pak s ním nebo i sami roznášeli večer chleba do domácností, aby lidé měli co jíst. K tomu se váže i jedna historka z podzimního deštivého dne, kdy také jel pro chleba, ale když zastavil po návratu před obchodem, zjistil, že má kufr auta otevřený a v něm zůstal pouze jediný bochník. Nasedl do auta a jel zpátky do Smrku. Přivezl nový chleba, který jsme my roznášeli, a on se vrátil ztracené bochníky chleba hledat. Povalovaly se kolem silnice mezi Kojatínem a Spáleným Dvorem, některé až několik desítek metrů od silnice. K jídlu už ale nebyly.

Otec jezdil pravidelně každý měsíc do Moravských Budějovic a Třebíče na nákupy nového zboží. Vozili je ve velkých proutěných koších vystlaných dřevitou vlnou a my museli pomáhat při vybalování a ukládání do skladu.

Sousoší sv. Václava, Kazdův dům první zleva

Pokud bylo léto, vraceli jsme se ze školy co nejdřív, protože naším úkolem bylo prodávat ledňáčky a eskymo žákům, kteří šli ze školy. Velký mrazák byl hned vedle vstupu do obchodu.

Stavba nového domu, asi rok 1942

O pouti

Když jsem ze školy přinesl poznámku nebo špatné známky, čekal mě trest v podobě lepení lístků na chleba. Při prodeji se házely do velké krabice a já je musel rozřadit podle hodnoty a pak lepit na archy papíru a počítat. Byla to otravná práce, která se dělala každý měsíc, a někdy zabrala i dvě odpoledne.

Vzpomínám, jak do obchodu otec dostal první televizor. Všichni jsme zvědavě koukali, co to ta televize bude. Až přišel elektrikář (myslím, že pan Šlesinger) a z instalační trubky vytvořil kruh o průměru jednoho metru, na jehož konce připojil dvojlinku. Tenkrát jsme užasle zírali na „duchy“ pohybující se po obrazovce a nechápali, o co jde.

Prodej televizorů se rychle rozbíhal. Pokud jich otec v jednom dni prodal víc, tržba se pohybovala i nad 30 000 Kč. Na dnešní poměry cca 300 000 Kč. Odpoledne

otec peníze spočítal, vyplnil složenkou a přišla chvíle pro naši další povinnost. Vzít peníze a odnést je na poštu. Dost dobře si nedokážu představit, že by si dnes dvanáctiletý kluk vzal do ruky takovýto obnos a prošel se s ním po ulici. Mám obavu, že by mu dlouho v té ruce nevydržel. No, byla jiná doba.

V šedesátých letech po několika pokusech o vloupání do skladu a opakujícím se manku v obchodě se otec rozhodl této práci nechat a začal pracovat v I. brněnské strojárně v Třebíči. V obchodě začali pracovat jiní prodavači, ale to já už moc nesledoval, neboť od roku 1964 jsem začal chodit na průmyslovku v Brně.

Ještě bych z nostalgie vzpomenu na SCHODKY do obchodu, které tam už dnes v původní podobě neexistují. Na nich se odehrávalo naše dětství. Dovolím si vzpomenu na naše státníky z okolí domu (Helena Kolářová, Marie Eichlerová, Anna Chmelíčková, Jirka Karas, Jana a Franta Davidovi, sourozenci Tesařovi (myslím, že to byli Jirka, Vašek a Vláďa, který bohužel brzo zahynul), se kterými jsme hrávali na schovku a vyváděli různá alotria.

V obchodě

Jaroslav Kazda, foto archiv Jaroslava Kazdy

Hostinec u Slabů

(křižovatka silnic na Kamennou a Pyšel) – k jeho zboření došlo v roce 1971.

Foto z archivu Jaroslavy Tesařové

Odvody v roce 1964, ročník 1945 a 1946

Zleva: František Bednář – harmonikář, Miroslav Homola, Pavel Dítě, Alois Doležal, Karel Zedníček, Karel Křivý, Jindřich Pospíšil, František Doležal, Stanislav Robotka, Vladimír Tesař, Valentin Suchánek – předseda místního národního výboru (chybí Mirek Schäfer)

Z archivu Karla Zedníčka

V letech padesátých

Z archivu Jiřího Doležala

Z historie budišovské školy XV

Sraz pětadesátníků v Budišově 12. 5. 2012, ročník 1947,
školní rok 1953 – 1962

Zleva sedící: Josef Křištof, Libuše Míčková – Svobodová, Zdeňka Kubišová – Dvořáková, Alena Čechová – Lorencová, Dana Matějková – Doležalová (všichni Studenec), Marie Šoukalová – Homolová, Jaroslav Zezula, Jaroslav Lopatář (všichni Nárameč), Miroslav Světelský, Jaroslav Vít (oba Hodov) a František Šoukal (Pyšel)

Zleva stojící: Alois Bačák, Jiří Havlík (oba Budišov) Anežka Svobodová – Kotačková (Rohy), Oldřiška Kazdová – Boldišová (Budišov), Pavel Široký (Pyšel), Miloslav Šoukal (Budišov), Jiří Kuba (Studenec), Karel Půža (Pyšel), Blanka Havlíková – Dufková (Budišov), Josef Sedlák (Rohy), Josef Vít, Josef Prokop (oba Hodov), Alois Nováček (Kamenná) a Josef Bednář

Vyhledal Alois Bačák

Z KULTURY

Budišovský kulturní podzim

Pananky

Na obecním úřadě jsme se mohli během listopadu setkat s někým, koho políbila múza – a to je vždy svátek.

Drahomíře Malouškové bylo dáno shůry, což mohou dosvědčit všichni ti, kteří vlastní její obrázky a kresby. Tentokrát se Drahomíra rozhodla ukázat i širší veřejnosti, jak s daným darem nakládá – ne naložila. Její cesta hledání a nalézání totiž není uzavřena, ale neustále pokračuje, v současné době na Fakultě výtvarných umění VÚT v Brně – obor volná tvorba malířství. Tato vysoká škola nesvazuje, spíše pomáhá nalézt, prostřednictvím různých technik, svým absolventům cestu. A s jedním z úseků této cesty hledání a nacházení nás Drahomíra seznámila.

Drahomíra Maloušková

Z Panenek (olej na plátně), na vizitkách napsáno Paní, v duchu jsem si říkal, proč by paní nemohly být panenky, jak je účastníci vernisáže nazývali, byla cítit pohoda, a co hlavně, slušelo jim to, vedle toho Vyrovnání (tužka na papíře) a Vyčesávání (olej na plátně), vedle preciznosti rozehrávaly fantazii a k zamyšlení evokoval Vanitas, prvek zmaru (akryl na plátně).

Paní s kudrnatýma vlasama – olej na papíře, 2011

Mne snad nejvíce oslovil obraz pod tajemným názvem Alegorie světla a světelný rastr (komb. technika na papíře), kde z detailu ženy vyzařovala tajemnost a duševní vyrovnanost nebo rozpolcenost? Nechyběl ani budišovský kostel (tužka na papíře), který působil jako koráb v mlze, z něhož vystupuje věž, coby stěžň, se zářící korouhví na svém vrcholu.

Alegorie světla a světelný rastr – kombinovaná technika na papíře

Co popřát Drahomíře Malouškové do budoucna? Snad – aby svými kresbami a obrazy i nadále přinášela radost.

Malý princ

S nastudováním kouzelné knížky od Antonie de Saint-Exupéryho Malý princ přijelo do Budišova divadlo Ikaros z Velkého Meziříčí. Jejich odvážný počín vyvolal otázku, zdali se jim podaří předat to vše krásné, co předloha nabízí, divákům, kteří přišli (a že se jich nakonec sešlo asi třicet). Jen tak pro připomenutí, přibližme si stručný děj.

V africké poušti se setkává letec, který zde musel nouzově přistát, s kouzelnou bytostí – malým princem, který se sem dostal z malé planety, na které jsou tři sopky a květina, která vyklíčila ze semene, které sem přilétlo. Naplňovala vůni celou planetu, kterou nedokázal malý princ, kvůli jejímu pyšnému pláští, cítit, nedokázal vycítit její něžnost a kvůli svému mládí ji nedokázal ani mít rád.

Jednoho dne se princ rozhodne svoji planetu opustit. Po jejím uklizení využije ke svému odchodu tahu divokých ptáků.

Zatímco se letec pokouší opravit havarovaný stroj, povídají si s malým princem o jeho tajemné pouti, při které mezi tím navštívil sedm planet, včetně Země, na nichž se setkává s dobrem a zlem, přátelstvím a krásou, opravdovým štěstím a odpovědností za ty, které máme rádi.

K jednomu z nejkouzelnějších setkání dochází s liškou, se kterou se setkává na zemi. S ní se nakonec spřátelí a ta mu prozradí svoje prostinké tajemství: „Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očím neviditelné.“

Těsně před tím, než duše malého prince opouští, po uštknutí hadem, zemi, kde nechává své tělo, a vrací se na svou planetku, se malý princ loučí se svým přítelem letcem slovy: „Víš... moje květina... jsem za ni odpovědný! Je tak slaboučká! A tak naivní. Má jen čtyři maličké trny, aby ji chránily proti světu...“

Konec představení, po krátké pauze, vystřídal potlesk, který zahnal počáteční obavy. S ním se dostavil i pocit něčeho hezkého, co i ten závěrečný potlesk jakoby rušil. Škoda, že nebylo možné po ukončení představení v tichosti se zvednout a odejít.

Karel Pavlíček

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

U nás ve školce

V letošním školním roce máme zapsaných 59 dětí. Děti jsou rozděleny do dvou smíšených tříd. Umožnili jsme tak sourozencům pobývat společně ve třídě pro lepší adaptaci malých dětí.

Na začátku školního roku nám firma Anteria zajistila nové stolečky a židličky pro děti. Tento nábytek splňuje hygienické požadavky, které jsou nám kladeny. Proto máme tři velikosti stolků i židlí podle výšky dětí. Stolečky jsou barevně rozlišeny a každé dítě má své místo, abychom zajistili správné sezení.

Tento nábytek byl hrazen částečně ze sponzorských darů, ze školního a za podpory úřadu městysu.

Všem sponzorům velice děkujeme.

Dalším velkým počinem bylo zrekonstruování bývalé prádelny na třídu, kterou užíváme na kroužky a individuální činnosti s dětmi. Dalo nám to spoustu práce, ale s výsledkem jsme nejen my spokojeny, ale i děti sem rády chodí a líbí se jim tu. Děti si mohou vybrat z nabídky těchto kroužků: hudební a angličtina hravě. Předškoláček a Metoda dobrého startu jsou určeny pro všechny předškoláky. Děti mají možnost navštěvovat ještě výtvarný kroužek, který vede externí pracovnice.

Každé pondělí od 14.30 do 15.30 nás mohou navštívit rodiče s dětmi, které ještě nenavštěvují mateřskou školu a chtějí se s prostředím seznámit a pohrát si s ostatními dětmi, tzv. Miniškolička.

V letošním roce pokračujeme v projektu Zdravá záda na Vysočině. Je to cvičení na gymnastických míčích a vzduchových polštářích. Cvičení podporuje správné držení těla a posiluje všechny svaly.

Od listopadu začneme jezdit na plavecký výcvik do Třebíče.

Několikrát do roka nás navštíví divadlo Úsměv z Brna. Jsou to originální pohádky plné písniček, které hrají lidé společně s loutkami a vždy jsou zakončené nějakým poučením nebo moudrem.

V prosinci nás čeká návštěva čerta a Mikuláše a pokud nás čerti neodnesou, rády bychom uspořádaly předvánoční tvoření s rodiči a dětmi. Konec roku zakončíme posezením s rodiči u vánočního stromečku spojeným s ukázkou toho, co se děti naučily a společným zpěvem koled.

Tímto bychom chtěly poděkovat za pomoc a podporu všem rodičům, dětem i přátelům školky a popřát pohodové Vánoce a spokojenost do nového roku 2013.

Kolektiv mateřské školy

Zapomenutý monolog z roku 1982

„Tak se na mně podívejte! Jsem nějaká jiná? Čím se liším od svých spolužaček? Co dělám jinak? Mám stejné oblečení jako ony. Taky mám stejné zájmy i kamarádky. A mám jich hodně. Copak ale za to mohu, že jsem z rozvedené rodiny? Že jsem mnohokrát slyšela až do našeho dětského pokojíčku, jak se naši hádají? Že když přijdu ze školy domů, tak tam najdu maminku, která dělá úkoly s mladším bráškou a při tom pláče?“ A pokračovalo to dál...

Tento monolog přednášela naše dcera ve školním kole recitační soutěže Strážnice Marušky Kudeřikové, když jí bylo 12 let. Odřikávala to s takovým patosem a citem, že rozplakala celý učitelský sbor na ZŠ a soudružka třídní tajně pátrala, zda to skutečně není o naší rodině. Napsal jsem jí to tenkrát i jako varování před nebezpečím „neúplných“ rodin, kterých tenkrát nebylo ještě tak moc. Zbytečně! Nyní je rozvod běžným únikem z manželství, bez ohledu na děti. V době, kdy to dcera říkala, měli ve třídě takové rodiny jen dvě. Dnes je rozvedená i ona a polovina jejich bývalých spolužáků.

S tímto srdcervoucím monologem, který jsem jí postupně ještě vylepšoval, se dcera dostala až do ústředního kola ve Strážnici. Přesto všechno marno! Lidé se rozvádějí čím dál častěji, jsou netrpěliví a netolerantní. Neumí si odpouštět, ani kvůli dětem. A pak že umění dělá lidi lepšími. No, asi jsem to nenapsal dobře, nejsem Božena Němcová. Přesto prosím: Chraňme si svoje rodiny. Chraňme si naše děti, aby vyrůstaly v láskyplné rodině. Ony nám to pak určitě oplátí, až my budeme staří a budeme potřebovat jejich pomoc. A tyto vzory, modely z rodin, ve kterých vyrůstaly, budou aplikovat ve svých mladých a tolik zranitelných vztazích.

Ted' jsou Vánoce a ty jsou zvlášť citově zabarveny. Nejsou to běžné dny, jakých je v kalendáři tři sta padesát. Zamysleme se, jestli skutečně vytváříme bezpečnou rodinu...

Ing. Rostislav Tesař

Z věže budišovského kostela 2

V minulém čísle zpravodaje jsme se rozhlédli z věže kostela prostřednictvím osmi celkových pohledů, což nám sice umožnilo trochu se na věži orientovat, ale moc jsme toho neviděli. V dalších snímcích se budeme moci podívat na to, co je vidět z dvanáctkrát menší vzdálenosti. Přirozeně to budou jen výřezy.

Pohled ke Kojatínu a na křižovatku ke Spálenému dvoru

Valdík

Střížov, Slavičky a na obzoru vysílač Na Skalném u Boňova

Okrašovice, vpravo okrašovické lípy a na obzoru vysílač u Klučova

Pohled na východ Hostákova, nad ním kopec Křemel s vysílačem

V popředí Valdíkov, za ním Hostákov a na obzoru Klučovská hora s vysílačem

Vlevo Kožichovice, za nimi Střítež, vpravo na obzoru Mikulovice se silem

Průmyslová čtvrť Třebíč s komínem UP a za ním věž třebíčských hasičů

Ciráty s citáty

„Za starých dobrých časů lidé se za nebožtíky modlili, anebo dávali na mši svatou. Na to dnes stačí bílé chryzantémy a papírové věnce. Čím více věnců a pozlátkových stuh, tím lépe. Nažerte se, Dušičky!“

To napsal básník, k němuž se vrátím, ale nejdřív o těch věncích. Pozlátkovými stuhami mohou být i slova. Nedávno mi jiný básník vypravoval, jak jeho přítel našel na parte starého známého citát: *Přišla dlouhá noc – / a po ní žádné ráno... Olga Scheinpflugová.*

Přítel nerozuměl, básník nerozuměl. A ptal se: „Co to může mít za smysl? Netýká se to spíš nějaké dějinné události než osoby a jejího posudku kvality posmrtného života?...“ Citát jsem vložila do vyhledávače: byl tam mnohokrát. Na prvním místě ho nabízí pohřební služba Harmonie: „Ukázky veršů na smuteční oznámení, verš 1: A přišla dlouhá noc...“ Další to kopírují. Otřesený pozůstalý přijde do Harmonie a obdrží verš. Hledání smyslu (Jak se to týká zesnulého? Byl nihilista? Měl rád Olgu Scheinpflugovou? Co tím asi myslela? atd.) je ušetřen. Má jistotu nejhoršího.

Na byznys se slovy doplácí citovaný autor a souvislost jeho výroku. Kdo užívá citát jako dekoraci, na původní smysl nehledí. Jaképak ciráty. Nedávno mi bratr hlásil, že četl v novinách povážlivá slova Jakuba Demla: „Řekne-li Vám někdo, že Žid je také člověk, hned mu vyrazte čtyři zuby.“ Ptal se, zda to není vytržené z kontextu. Ne. Tenhle kolující citát je přetržený v půlce. Tedy polocitát. Deml v soukromém tisku *Šlépěje XXV* z roku 1940 (s. 45) publikoval: „Řekne-li Vám někdo, že Žid je také člověk, hned mu vyrazte čtyři zuby a zepetejte se ho, co znamená slovo Pilátovo: Ejhle, člověk!“

Jaký je v tom rozdíl? Polocitát se líp pamatuje i používá. Má jediný doslovný, vulgární význam: vyzývá k násilí vůči tomu, kdo se zastal Židů. To je nepřijatelné v každé době. V roce 1940 by bylo odvážné se proti tomu ozvat. Dnes tím neriskujeme nic. Nota bene když si citát upravíme – předem mu vyrazíme zuby.

V plném znění se s ním manipuluje hůř. Není jednoznačný, je zjevně obrazný, nedoslovný, vyjadřuje se biblicky. Má symetrickou stavbu, jako váha. Na jedné misce vah leží výrok „Žid je také člověk“. Na druhé Pilátův o zmučeném židovském králi Ježíši Nazaretském: „Ejhle, člověk!“ Váženo je slovo *člověk*. Kolik váží, když mu předchází slovo *také*? Kolik váží člověk, který o druhém říká *také člověk*? Co znamená *člověk* v ústech toho, kdo schválil jeho bití? A jaký je rozdíl v tom, říkám-li *člověk* blahosklonně a obecně, anebo jako zbitý, jemuž vyrazili zuby a cítí bolest? Na rozdíl od polocitátu výrok neodpovídá. Budí zděšení a pak otázky. Nutí uvažovat: třeba o vlastní řeči, kterou se snadno zastanu skupiny, ale člověka obětuju. A to se děje dnes a denně.

Počkat, a co Židé? Nenapsal Deml jiné hrozné věci proti nim? Ano, napsal. A také se mnohokrát konkrétních bitých lidí včetně Židů zastal. Jenže dnes si jeho dílo téměř nikdo nemůže souvisle přečíst, promyslet, zvážit. Až bude celé vydáno, ze svých hříchů se usvědčí samo a před polocitáty se také uhájí samo. Ale teď je to dílo umlčené. A jeho obraz závisí na těch, kdo ho citují. A jak citují.

Citáty nám můžou posvětit, ale lze jimi také šidit – Dušičky i duši. Snad bychom si výrok „Nevydaš proti svému bližnímu křivé svědectví“ mohli u příležitosti světlé památky zesnulých konkretizovat: Nezfalšuješ slova svého bližního.

Daniela Iwashita

Lidové noviny 3. 11. 2012, příloha Orientace

Zjevení

I.

Hvězda se odloupla, nevím jak
sletěla s nebe do oblak
a zkrěhlá mrazem
padla na zem.

Kletba přestala odvěká,
ihned se změnila v člověka
a zavřenými dveřmi vešla,
jinam nešla.

Pod jedinou střechu
jako pro útěchu
vlaštovka se vrátí,
roky se tratí.

II.

Vzdychla si řeka, hnuly se ledy,
snad naposledy
někdo se za mne pomodlil.
Kdo to byl?

Zní to i cize,
v pražádné knize
není to jméno, leč by se řeklo Velký
Dluh.
Byl to duch.

Vidím ho, vidím,
až se stydím,
běda mi –
jen jako hvězdu mezi hvězdami.

Co jen tu hledá
tato tvář bledá
a podmaňující?
Těžko říci.

Přes všechnu muku
vzal jsem mu ruku –
(nebylo potřeba světla)
byla teplá.

III.

A potom zrovna na štěstí
mrtvé bylo náměstí
a od shora dolů
šli jsme spolu
a potom dále krajinou
nemyslili jsme na jinou.

Líc jeho alabastru,
přemýšlím jen jak to nastru,
z alabastru byla líc,
já neřekl víc,
on zas nic.

Myslil jsem, že to dělá jen z ostychu,
i opakují potichu:
máš mne opravdu rád?
V duchu jsem to řek kolikrát.

Kdeže to jsem, či kde jsem to byl,
já jeho oči pil.

Obličej jeho kamení,
jenom rty dávají znamení,
a řekl to víc mezi zuby –
ať to zhubí,
řekl to, jak měl,
a zas se odmíčel.

Byl to večer, vlastně už ráno,
řekl ANO –
v plameni.

(11. IX. 1960 o půlnoci)
Jakub Deml

Rohy – DEO GRATIAS

O tomto křížovém kamenu se v Budišovském zpravodaji již psalo. Bylo to v čísle 1/2009 na str. 30–31. Novodobý kámen přímo vybízí k pátrání po tom, kdo jej v těchto místech nechal postavit. Z nedalekého posedu spadl myslivec z Brna. I přes to, že měl nabitou pušku, pád přežil. Jako poděkování si nechal od kameníka z nedaleké Oslavice zhotovit zmíněný kámen“. DEO GRATIAS – Bohu díky.

I když se jedná o nový kámen, z roku 2000, byla to pro mne velká výzva. Kládl jsem si otázky. Komu se to stalo? Jak mohl spadnout z posedu? Vyšel výstřel? U kamene jsem poprvé stál v dubnu 2009 a od té doby jsem shromažďoval fakta. O myslivci jsem věděl, že bydlí v Brně, před běžným českým jménem a příjmením má titul. To bylo na dlouhou dobu všechno. Až jednou, při probírání písemností, mně to „zapálilo“. Vždyť je to starší bratr mého kamaráda. Dokonce jsem ho viděl na jednom pohřbu. Pak už bylo snadné zjistit, kam jezdí na Třebíčsko na letní byt. Až po mé čtvrté nebo páté neúspěšné návštěvě se zadařilo. V bytě nebyl, ale nedaleko seděli na lavičce muž a žena. Šel jsem k nim, že se zeptám, jestli neví, kde mám myslivce hledat. A „zapálilo“ mi to podruhé. Přímo jsem muže oslovil jeho jménem. Byl překvapený a ještě víc, když jsem se ho zeptal, jak to bylo s tím pádem z posedu. Odpověděl: „Ale to nebudeme probírat. Jak jste se to dozvěděl? O tom ví jen tři lidé,“ a začal je jmenovat. Můj informátor byl mezi nimi. Chvilí jsme si povídali, pak jsem se ho optal, na kolik peněz ho ten kámen vyšel. Lakonicky odpověděl: „To je obchodní tajemství, ale nějaká tisícovka to byla. Kámen stojí o pár metrů dál, než jsem spadnul. Byla to řacha, týden jsem se z toho vzpomínal.“ Když jsem naznačil, že základní informace o kamenu, jeho fotka a kresba budou v naší druhé knížce Kamenné památky na Třebíčsku (vydáno 2012), jen si povzddechl a utrousil. „Jak se to stalo, to vám raději napíšu sám v mailu“. A napsal.

Citace z knížky Kamenné památky na Třebíčsku:

Za srpnového úplňku roku 2000 byl myslivec se svým dospělým synem na obeznání pohybu černé zvěře. Po ukončení pozorování slézal rutinně jako první z posedu, maje zbraň ledabyle v levé ruce. Žebřík byl navlhlý a myslivci se svezla jak levá noha, tak pravá ruka a sletěl z více než dvou metrů na zem na záda. Zbraň udržel nad zemí, a tak, zaplať Pán Bůh, snad zázrakem nedošlo k výstřelu, který by ohrozil jeho syna, a ani k vážnému zranění samotného myslivce. Myslivec se poté rozhodl umístit 8 m severně od toho místa tento děkovný kámen a přidat k textu na něm ještě obrácený myslivecký klobouk jako mluvící znamení symbolizující pád, při kterém mu samozřejmě spadl i klobouk.

Emanuel Nožička

Náhrobní kámen

Jen starý zarostlý náhrobní kámen řekne ti, kdo nemohl už dál. Tak sepní ruce své a zašeptje ámen, ať jsi tulák, nebo král. Rozdali svou lásku i sílu, že sami už nechtěli žít. A tam kdesi v oblacích věčný sen o návratu budou snít.

Smutná píseň ve smutný čas. Čas památky zesnulých v nás vyvolává vzpomínky na naše předky, které jsme znali, ale už tady, na tom podivném světě, nejsou. Jsou „dušičky“, svátek zesnulých, a my jdeme do města mrtvých. V Brně na „Centrátku“, nebo jedeme až daleko za město do Líšně, nebo někam do zapadlé visky na Vysočině. V ruce kyticí nebo umně spletený věneček se slaměnkami, v kapse svíčky a sirky. Někdo se smutně pomodlí, někdo jen zavzpomíná, a třeba se i usměje, když si vzpomenu na svého veselého dědu Honzika a jeho nezapomenutelný humor.

Jsou hroby bohatých s honosnými mramorovými deskami, i hroby zaváté pískem někde v nekonečných pouštích. Na hřbitovech světa vedle sebe leží dobrák i lump, bohatec i chudák. A v tento den bychom si měli uvědomit naši smrtelnost, zpytovat své činy a napravit ty špatné věci, které ještě v životě stihneme. Život je jako duha. Začne nenápadně, jaksi rozptýleně, potom se vzepne v plné síle a rozkvetne krásnými barvami, aby se potom vrátil dolů, na další konec duhy, kdy barvy již ztratily svůj jas a pohasl i život.

Je to smutný čas pro lidi, je to smutný čas i pro přírodu, jejíž jsme nepatrnou částí. Ale spadané listí na hrobech našich předků je předzvěstí budoucího jarního pučení nového života, který je věčný. I ten lidský...

Rostislav Tesař

Svědění

Už třetí generace mladých lidí vyrůstá v podstatě bez učitelů, tedy bez autorit, kterých by si mohla vážit, třeba se proti nim i vyhraňovat, avšak v zádech stále cítit bezpečí domova, vytvořeného generacemi předků. Nevím, zda je takto široká průrva v duchovním předivu naší národní pospolitosti ještě k přeskočení či k přemostění, každopádně je to rána, kterou ještě nikdo neléčí. Je to onen vůl spadlý do studny, kterého žádné fašistoidní řeči o lásce k národu nevytáhnou.

Obávám se, že náš duchovní národ, jako společenství lidí sdílejících hodnoty přesahující jejich osobní sobecké zájmy, je těžce paralyzován, a že nám zbývá jen národ politický – charakterizovaný právě jen a pouze těmito zájmy, o nichž pořád dokola mluví naši politici v čele s prezidentem. Takovýto národ je z principu ničemný a neživotný, právě proto, že nemá žádné svědomí, tedy kontrolní mechanismus k sebezáchovné kultivaci.

Svědění, z latinského *conscientia*, předpokládá vědomí dobrých hodnot a závazek těmto hodnotám se nezpronevňovat a v případě zpronevěry trpět vědomím vlastní špatnosti, tedy výčitkami svědomí, vedoucími k pokání a změně mysli (*metanoi*) a konání. Sám tento termín se svou doslova chrámovou architekturou byl v naší nedávné historii systematicky ničen, a to frontálně, učením o třídní morálce a oprávněné nenávisti, a možná ještě účinněji skrytě, tisíci drobnými ústupky slušných lidí.

Box 05/2005

Jan Balabán

Naučme se radovat z maličkostí...

Dnešní uspěchaná doba si bohužel hodně zahrává s naší psychikou. Nemáme čas na nic, skoro každý má problém s nedostatkem peněz a se zaměstnáním, prostě nestíháme, pořád se za něčím ženeme, ale proč? Dnes nám přece spousta věcí práci usnadňuje, ať už je to automatická pračka, myčka, mikrovlnka, rychlovarná konvice, auto a mohla bych jmenovat stále další. Člověk by řekl, že díky mobilům a internetu bychom měli mít k sobě blíž, když se vzdálenosti zkracují, ale jak to vnímám já, tak mi připadá, že jsme od

sebe čím dál víc dál. Kde se stala chyba? Kdysi naše babičky a dědečkové neměli nic z těchto moderních vynálezů a vše zvládali. Bylo zcela normální, že každý měl spoustu dětí, k tomu zvířectvo, k tomu polnosti, ještě chodili do práce a přesto si našli čas sami na sebe. Hodně často přemýšlím, jak to všechno dělali, že stíhali, neměli tolik pomocníků, a přesto byli šťastní. Možná jim jistá práce dávala klid do duší, možná je uklidňovalo to, že jejich děti neměly různé dysfunkce, hyperaktivity... prostě byly zdravé, některé hodné, jiné zlobivé, ale měli je stejně rádi, možná neměli takové materiální nároky, stačilo jim méně než nám, aby byli spokojení. Více spolu mluvili, nezištně si pomáhali... Proč my takhle nefungujeme?

Je to už sedm let, co moje babička zemřela, měla Alzheimerovu chorobu, do jejího posledního výdechu jsme ji měli doma, mohu Vám říct, že rozhodně to není hezký pohled sledovat někoho, kdo byl plný života, a najednou nemá sílu se sám napít, najíst, dojít na záchod, nemluvě o tom, že nezná ani jméno svoje, ani svých blízkých. Nevím, jestli jste měli možnost se s touto nemocí setkat, ale přála bych Vám, abyste touto zkušeností neprošli. Asi tři měsíce po smrti babičky chodili po Budišově nějací dva páni a nabízeli knížku o štěstí. Zeptala jsem se jich, jestli oni jsou šťastní, a oni mi odpověděli, že po přečtení jejich knížky budu šťastná. Musela jsem se pousmát nad tím, jak může někdo napsat univerzální návod na štěstí, to přece nejde, každý z nás má přece jiné životní hodnoty. Po chvilkovém povídání jsem jim vysvětlila, proč jsem svým způsobem šťastná, a oni na mě koukali jako na blázna, pravděpodobně čekali, že s ohledem na můj věk budu nadávat na peníze, čas, vládu... Musím uznat, že peníze jsou důležité, ale neměly by nás řídit. Řekla jsem jim o tom, co jsme prožili, a proto si vážíme pro někoho samozřejmých věcí. Pánové odcházeli s otevřenou pusou a dodnes nevím, jestli se jim povedlo někde udat univerzální návod na štěstí, ale můj tip je, že každý je poslal o dům dál.

Chtěla bych říct, učme se radovat z maličkostí, vždyť jen to, že vyjde sluníčko a já ho můžu vidět, je obrovské štěstí, protože se najde spousta lidí, kteří by je rádi viděli, ale nemohou. Vážme si svého zdraví, jelikož díky němu máme možnost ještě něco dobrého udělat. Netrapme se malichernostmi. Děkujeme za to, že se ráno vzbudíme a můžeme fungovat celý den, je plno lidí, kteří tohle „malé“ štěstí nemají... Prostě buďme rádi za to, že žijeme, jak žijeme, protože je spousta lidí, kteří by si to rádi hned s námi vyměnili, jelikož sami takové štěstí nemají.

Jarmila Ujčíková ml.

Kaplička v novém

Obnovu kapličky v Klementicích, která je zasvěcena Svaté Rodině, zajišťovala v roce 2011 obec Kamenná. Letos probíhaly jen dokončovací práce. Z dotace Kraje Vysočina se podařilo sehnat částku 106 000 Kč.

Mši svatou při slavnostním svěcení 3. 8. 2012 sloužili P. Václav Novák a P. Pavel Kryl. Výtěžek ze sbírky byl určen na korouhev budišovského kostela a topení v tasovském kostele.

Ladislav Eichler

SDH Budišov – včera, dnes a zítra

Pro ucelenější obrázek o tom, jak to bylo kdysi a jak to je u SDH Budišov nyní, musíme udělat malou exkurzi do minulosti. Píše se rok 1890 a v Budišově žije 1203 obyvatel v celkem 186 domech. Prvními zakladateli byli pan Emil Silvestr (ředitel velkostatku Budišova), pan Jan Kašpar (toho času starosta obce a rolník) a další členové obecní rady, kteří sbor podporovali hlavně značnými peněžními dary. Byli to konkrétně pánové Václav Machát, František Zezula a František Pavlíček. Prvním předsedou ve sboru byl jmenován JUDr. Richard svobodný pán Baratta-Dragono (majitel velkostatku Budišova), prvním náčelníkem Josef Gaube (panský zahradník) a prvním jednatelem František Strnad (učitel). V roce 1895 měla Dobrovolná jednota hasičská v Budišově 30 řádných členů a družila se k župě sousedních okresů Třebíčského a Náměšťského.

My tu nechceme popisovat celou historii hasičů v Budišově, ta vydá ne na článek, ale na celou knížku. Ovšem pokud by někdo rád pátral v historii, jsou ať už na obci či u některých dnes již čestných členů hasičské kroniky, popřípadě je možno se obrátit na současného starostu SDH Budišov Pavla Tesaře. Ten má k dispozici publikaci vydanou v roce 2000 k 110. výročí od založení Sboru dobrovolných hasičů v Budišově u Třebíče.

Údržba dětské techniky (rok 2011)

Nyní ale k samotnému meritu věci, a to je jasný přehled o tom, jak to dnes u SDH Budišov vypadá, co a jak funguje (případně nefunguje) a hlavně jaké jsou plány do

budoucná. Současný počet aktivních členů je 33. Starostou je Pavel Tesař, zástupcem starosty Jiří Ondráček, velitelem družstva je Luboš Taláb, hospodářem a jednatelem Jaroslav Tesař. Co se týče soutěžení, SDH Budišov má jedno soutěžní družstvo v kategorii muži do 35 let, jedno čerstvé či mladé družstvo žen a usilovně se pracuje na nábore dětí pro vznik dětského soutěžního družstva. Trochu konkrétněji: v roce 2001 bylo založeno družstvo mužů a v roce 2012 vzniklo historicky první družstvo žen, a to díky novému starostovi Pavlu Tesařovi.

Dívčí soutěžní tým na estrádě v Kojatíně i s jejich nejlepším trenérem (rok 2012)

Naše ženy navštívily spoustu soutěží, na okresním kole byly páté ve štafetě a v Kojatíně skončily na krásném druhém místě o pouhou půl sekundu za vítězkami. Nebyly to však jenom okresní soutěže, kde bychom s našimi ženami cestovali. Na ligových soutěžích se držely také skvěle, konkrétně na středních pozicích - hlavně kvůli špatnému vybavení, co se závodů týče – to se postupem času díky našim sponzorům teprve dostává na liguovou úroveň. Tímto pochopitelně patří dárcům velké poděkování. Určené je zvláště Městysi Budišov, ten zakoupil pro naše soutěže novou stříkačku PS19+. Další dík patří celé řadě sponzorů, dovoluji si vyjmenovat ty nejtědřejší, kterými jsou:

B-STAV; BS-IMEX; Tesař Pavel – elektromontáže; Rybniček Martin – zemní práce a autodoprava; Ležákovo Pekařství; Křivý Karel – sádrokartony; Nahodilová Mirka – účetnictví; Man Jiří – prodej zemědělské techniky; Slabý Vladimír – stavební firma; Doležal Milan – kovoobrábění; Jaša Pavel – truhlářství; Chytka Karel – kovovýroba;

Tesař Jaroslav – kovovýroba; Ondráček Josef – smíšené zboží; Molnár Ladislav – zahradnictví; Kašpar David – www.tvujfotograf.cz; Toufar Stanislav a Zdeněk Sedláček – Restaurace Sport.

Díky jim se dokoupilo ostatní soutěžní vybavení.

Zásah v ZD Budišov při požáru seníku (rok 2005)

Když už jsme u děkování, nesmíme opomíjet samotné členy. Těm patří poděkování za účast na brigádách, hlavně té, která se týkala zkulturnění hasičky, nebo té, při níž byly na autě nainstalovány do přední části led-diodové majáky a do zadní části další dva rotační, aby naše auto při zásahu dostatečně informovalo okolí, že se něco děje. Dále byla naší obci poskytnuta prostřednictvím hasičů pomoc při pořádání maškarního bálu i letních oslav v prostředí zámku. K největším počinům poslední doby ovšem patří nákup vozu Tatra 148 od Armády ČR (základna Náměšť nad Oslavou) a zhotovení jednotky na hasičce, ta slouží na doplňování vzduchu brzd a dobíjení baterií pro okamžitý výjezd. Do vybavení SDH Budišov v roce 2011 přibýly tři dýchací přístroje Saturn 7 (mimořádně někteří členové SDH Budišov letos navštívili školení na dýchací přístroje), plovoucí čerpadlo Niagara 1, kalové čerpadlo značky Honda, elektrocentrála Honda 2,5 kW. Dále přibýlo doplňkové zásahové vozidlo Škoda Felicie. V roce 2000 se vybudoval za spolupráce s Ženami Budišov prostor pro pořádání kulturních akcí, včetně broušeného kameninového betonového parketu.

K výkonu hašení tohoto požáru bylo potřeba i dýchacích přístrojů, které v té době byly zapůjčeny (v současné době máme, při zdokonalování techniky, tři dýchací přístroje značky Saturn 7)

Společná fotografie při objížďení okrsku Budišov

V roce 2000 proběhla již zmíněná oslava 110 let od založení Sboru dobrovolných hasičů Budišov.

Díky předchozímu starostovi SDH Budišov panu Rostislavu Cardovi se provedla oprava střechy a nátěr u hasičky plus další nezbytné opravy pro zkulturnění hasičské zbrojnice. Když už jsme narazili na minulé starosty, uvedu zde i jméno dalšího předchůdce, kterým byl pan Svatoslav Ondráček.

Den otevřených dveří v hasičské zbrojnici včetně návštěvy vedení okrsku Budišov

Závěrem nejen pro technicky pokrokové čtenáře nesmím zapomenout vytvoření stránek na sociální síti Facebook pod názvem Hasiči Budišov, kde dochází nejen k živé diskusi, ale jsou tam i pozvánky na soutěže a různé jiné akce, hlavně se zde však objevují aktuální informace o dění ve sboru, přidávají se tam fotky a videa. Přátel na Facebooku mají hasiči v den dokončení článku přesně 693 a tak neváhejte i vy se tam podívat a přidat si **Hasiče Budišov** do přátel, neboť nikdy nevíte, kdy se vám takoví přátelé budou hodit. Já osobně doufám, že po stránce hašení požáru nikdy a po stránce zábavy, soutěží a ukázky hasičských dovedností vždycky. Proto přeji SDH Budišov, potažmo všem jejím členům hodně sil a zdraví do dalších let a samotnému vedení šťastnou cestu při dobývání vytyčených cílů počínaje založením dětského soutěžního družstva pod hlavičkou SDH Budišov.

David Kašpar a Pavel Tesař

Jazykový vokýnko

29 ostatní slangy

Nejrůznějším žargony bychom se mohli zabývat velmi dlouho. Ale všeho moc škodí, dnes na závěr několik zajímavých slov ze slangů, kterými jsme se ještě nezabývali.

Z rozsáhlé rybářské latiny uvedeme jen výrazy *špíglák* – kapr lysec (něm. Spiegelkarpfen), *grundl* (hrouzek) a *zubatá* (pochopitelně štika).

Z profesních slangů např. fotografové používají *jeptišku* (černá látka přes hlavu) projektant je pro stavbaře *čmáral*, zedníci mají výraz *flisna* (obkládačka) hutníci používají *šrotplacgrán* (magnetický jeřáb), elektrikáři *kočku* (transformátor) a krejčí *francle* (třásně). Horníci mají *hunt* (vozík na narubaný materiál), nazvaný podle psa (něm. Hund) – odtud pramení lidový výraz *na huntě*. (což při dnešní ekonomické situaci netřeba vysvětlovat). Horníci obohatili lidový jazyk i dalším výrazem, narubaný materiál zvaný *forot* dal vznik rčení *do foroty* (což při dnešní ekonomické situaci asi nepoužijeme). Řidiči MHD říkají cestujícím *kaštani*, zatímco takové *hrany* – to jsou bramborové hranolky podle pracovníků McDonald's. *Kilo* známe sice jako stokorunu, ale pro filmaře je to reflektor 1 kW, v elektronice zase odpor s hodnotou 1 kΩ. U chovatelů koní se používají různá označení pro koně podle barvy srsti: *braun* (hnědák), *fuks* (ryzák), *falb* (plavák), *šiml* (bělouš) a *rap* (vraník).

Bidýlkář však může mít různou barvu, je to totiž parkúrový kůň. V dostizích zase zdomácněl výraz *heka* (živý plot). A když už jsme u sportu, cyklisté někdy musí použít *pivní placky*, což neznamená, že by odpočívali v restauraci, ale ten nejlehčí převod občas taky potřebují (viděli jste je jet na Puy de Dôme nebo na Praděd?). Lezec po skalách i po ledu, pokud není zrovna *mochot* (špatný lezec), umí používat *motyku* (cepín). Kulturista nemusí být zrovna *bobulon* (uživatel anabolických steroidů), aby z něho mohla být *skříň*, *bedna*, *hrouda*, *krabice*, *hrana*, *hora masa* (svalovec). Letecký sport (ale někdy i moderátoři zpráv) zná výraz *rosničkář* (meteorolog).

Mezi motoristy je (ne)populární výraz pro různé motorčky malého objemu – *chrchl*, *prdidlo*, *komár*, *pekáč*, *fichtl*, *rozzuřená sekačka*, *kozí dech*.

Naposled pojednám o svém vlastním povolání. Ačkoliv geodeti používají spoustu různých termínů, jsou to však zkomoleniny, zkráceniny, či úpravy různých zkratek, z nichž všeobecně známá je *džípieska* (GPS), i když dnes u zeměměřičů spíše *džieneses* (GNSS). Překladem anglických názvů obtěžovat nehodlám. Poté, co se výtyčce už běžně neříká *trasírka*, zmizela i další slova, neujalo se ani pro geodety specifické používání číslovek. V dobách, kdy neexistovalo automatické záznamové zařízení, a všechny hodnoty měřič diktoval zapisovateli, se nesmělo pro číslovku 2 používat slova dvě, ale pouze dva, aby se to nespletlo s pětkou. Tak vznikl i pro zeměměřiče (zejména z pražské školy) kdysi typický výraz *dvasta* (kdo řekl u zkoušky z geodézie *dvěstě*, vyletěl). To však již je minulost

Ladislav Dokulil

Nakonec ještě literatura ke slangům:

Slovník nespisovné češtiny, kolektiv, Maxdorf, Praha 2007

O českých slanzích, Jaroslav Hubáček, Profil, Ostrava 1981

Naše řeč, různé ročníky a čísla od r. 1916, Ústav pro jazyk český AV ČR

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Odešel budišovský rodák Ing. Jiří Škarek, CSc.

Na pracovním stole mně leží program „Týden vědy a techniky“, jak byl připraven Akademií věd ČR pro tento rok. Ústav fyziky materiálů AV ČR Brno se mj. prezentuje přednáškou o únavě materiálu a lomové mechanice. A právě toto téma bylo jednou z vědeckých priorit zesnulého Jiřího Škarka.

Mé vzpomínky na něho začínají v roce 1938, kdy jsem spolu s jinými kluky stával (či klečel) v budišovském kostele před oltářem u mřížky a pozoroval ministranty, mezi které patřil i Jirka. Tehdy byl již primánem velkomeziříčského reálného gymnázia a já mohl obdivovat jeho odpovědi panu faráři v latině. Velmi rád vzpomínám také na společné cestování budišovskou lokálkou do gymnázia, a i když to bylo v době války, jsou to vzpomínky příjemné.

Zanedlouho však přišly dramatické události konce války. Díky své skromnosti mně až po mnoha letech Jirka světil jeden svůj zážitek z té doby. Po příjezdu sovětské armády, kromě radosti ze svobody, docházelo i k vypjatým situacím. Tak se například stalo, že sousedovi hrozili vojáci zastřelením, protože proti nim bránil svou rodinu. Jirka rázem pochopil jedinou možnost, jak ho zachránit – jako o život běžel přes „véhunky“, za zahradami selské čtvrti až k přejezdu u nádraží. Nemohl totiž riskovat cestu městečkem a „ulicí“, kde bylo plno vojska. Vyhledal pana řidičího, který jako bývalý legionář uměl dobře rusky, a oba pak co nejrychleji mířili zpět ke „škarpe“, aby zabránili nejhoršímu, což se jim naštěstí podařilo. Tato příhoda názorně vystihuje obětavost a ochotu pomáhat druhým i za cenu vlastního ohrožení, což byl jeden z výrazných rysů povahy Jiřího a vlastně obou jeho rodičů. Jeho otec zaplatil životem za svou zodpovědnost při hašení požáru na studeneckém nádraží. Maminka zase v době války neváhala ukrýt ve svém domku členy židovské rodiny, i když to bylo veliké riziko. O tom napsal před několika lety sám Jiří Vzpomínku na Bäckovy do Budišovského zpravodaje (1/2001).

Pamatuji si, že Jirka hrál fotbal za Sokol Budišov (foto v BZ č. 3/2012), zpíval také v budišovském mužském sboru (například Smetanovo Věno při znovuoživení pomníku T. G. Masaryka). Hudbu měl moc rád, založil dokonce taneční orchestr, ve kterém sám hrál na několik nástrojů. Pro mě byly velkým zážitkem zkoušky tohoto orchestru, který až na basu (F. Pavlas) a bicí (J. Tomšík) tvořily jen dechy – Karel Pavlas, Jenda Řihák, Jarda Svoboda, Jozífek Škarků, dále z Nárámče Jirka Nováček a Fanouš Nováček (Antoš) a další. Zkoušky byly náročné, Jirkova trpělivost bezmezná. Když se pak na Silvestra rozhrnula v sokolovně opona, orchestr začal Brigádnickou a Lidka Suchánková zazpívala za jejich doprovodu Ježkovu píseň „Když jsem kyticí vázala“, bylo publikum nadšeno a Jirka si mohl spokojeně oddechnout.

Obraťme se teď k jeho odborné činnosti. Po maturitě studoval Jirka na strojní fakultě VUT Brno, absolvoval v roce 1951 a stal se odborným asistentem Ústavu nauky o strojnickém materiálu u profesora Píška, kde působil do roku 1958. Vzhledem ke svým schopnostem a dosaženým výsledkům pracoval od tohoto roku současně i v Laboratoři pro studium vlastností kovů České akademie věd (pozdější Ústav fyzikální metalurgie). Po externí vědecké aspirantuře na VAAZ Brno obhájil v roce 1963 kandidátskou disertační práci Opotřebením materiálu při valivém tření. Krátce poté mu bylo nabídnuto místo učitele na MTC v Egyptě (v Káhiře). Jiří v té době mluvil plynule německy a měl i dostatečné znalosti francouzštiny a ruštiny, ale pro práci v Egyptě musel v krátké době

zvládnout ještě angličtinu. Díky svému jazykovému nadání a nezbytné pili dokázal překonat i tuto překážku a činnost pedagoga v zahraničí úspěšně zvládl. Potom se vrátil do mateřského ústavu.

V dalších letech se zabýval problémy pevnosti materiálu, tepelným zpracováním oceli a jejími vlastnostmi. Některé jeho poznatky měly značný ohlas v odborných kruzích a byly dokonce publikovány v zahraničních vědeckých časopisech (USA, Japonsko). Jiří nedělal vědu pro vědu, ale soustředil se na její propojení s praxí – to dokazovala úzká spolupráce například se Škodou Plzeň nebo Závody kuličkových ložisek v Brně-Lišni. Přestože je tato činnost v podstatě nevděčná a také velmi náročná, Jiřího plně zaujala a stala se pro něj celoživotní náplní a největším koníčkem. Bohužel mám pocit, že jeho záslužná práce nebyla v minulosti dostatečně oceněna.

Na závěr se ještě musím vrátit k jedné svojí vzpomínce. Na začátku své činnosti v ČSAV jsem se při jednom experimentu potřeboval poradit o určitém problému. Jirka hned pochopil jeho podstatu a poskytl mi ochotně jak přístroje, tak i laboranta a technika k ruce. Přitom jsem také viděl, jak ho všichni kolem měli rádi a jakou byl pro ně autoritou. A to nebývá na pracovištích samozřejmostí.

Po odchodu do důchodu Jirka často a rád jezdil s rodinou na chatičku, kterou si na konci Budišova zbudovali. Problémy a nemoci stáří jej však stále víc poutaly k Brnu. Jsem rád, že jsem měl možnost se s manželi Škarkovými stýkat a společně prožívat v mladších letech radosti, později jejich i vlastní bolesti. Tu poslední už nechal Jiří jen rodině a přátelům. S postupujícím věkem je nás sice stále méně, ale to, čím nás každého obohatil, si neseme nezkraslené dál.

jz (za laskavé pomoci rodiny zesnulého)

*Pravdu musí najít člověk sám,
ale láska svým zrozením a podstatou
jest zjevením, zázrak, dar, ba jako předurčení,
které však člověka odnikud netisní.
Slova (a všechny pravdy tohoto světa) jsou ještě máváním křídel
let lásky jest viditelný, ale neslyšný.*

Jakub Deml

Geraldine Muchová

V půli října, přesněji 19. října, odešla na věčnost Geraldine Muchová. Tuto ženu před nedávnem potěšila zmínka o Alfonsi Muchovi na stránkách Budišovského zpravodaje. Alespoň ve zkratce si projdeme tu část její životní cesty, jež byla spojena s Jiřím Muchou.

Narodila se 5. 7. 1917 v Londýně. Stala se úspěšnou hudební skladatelkou (mezi její významná díla se řadí klavírní koncert, suita českých lidových melodií a hudba pro balet Macbeth). Se synem Alfonse Muchy, Jiřím Muchou, se seznámila za II. světové války. Bylo to v době, kdy Jiřímu Muchovi zemřela, po dvouměsíčním manželství, jeho žena, hudební skladatelka a dirigentka Vítězslava Kaprálová. Po ukončení války se v komunistickém Československu také živila jako překladatelka a pracovala pro hudební nakladatelství. Část svého života prožila ve Velké Británii.

Mezi přáteli při oslavě svých 95. narozenin

Po roce 1989 se Geraldina Muchová vrátila do Prahy, kde na bytě na Hradčanském náměstí s manželem žili až do roku 1991, kdy Jiří Mucha nečekaně zemřel. O rok později založila, se svým synem Johnem, Muchovu nadaci. Ještě 11. června se zúčastnila slavnostního večera, uspořádaného Klubem za starou Prahu ve spolupráci se Společností přátel k jejím 95. narozeninám.

V těchto dnech odešla žena, která žila tak trochu ve stínu Jiřího Muchy.

Karel Pavlíček, foto archiv Marie Vítové

Pozvání k přátelství

„Když se naplnil čas, poslal Bůh svého syna, narozeného ze ženy, podrobeného Zákonu, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny...“ (Gal. 4, 4–5)

Vánoční události nejsou hříčkou poezie, výmyslem, dějinnou bájí.

Starozákonní příprava v proctvích a dějích Izraele se v „tiché a svaté“ noci naplnila.

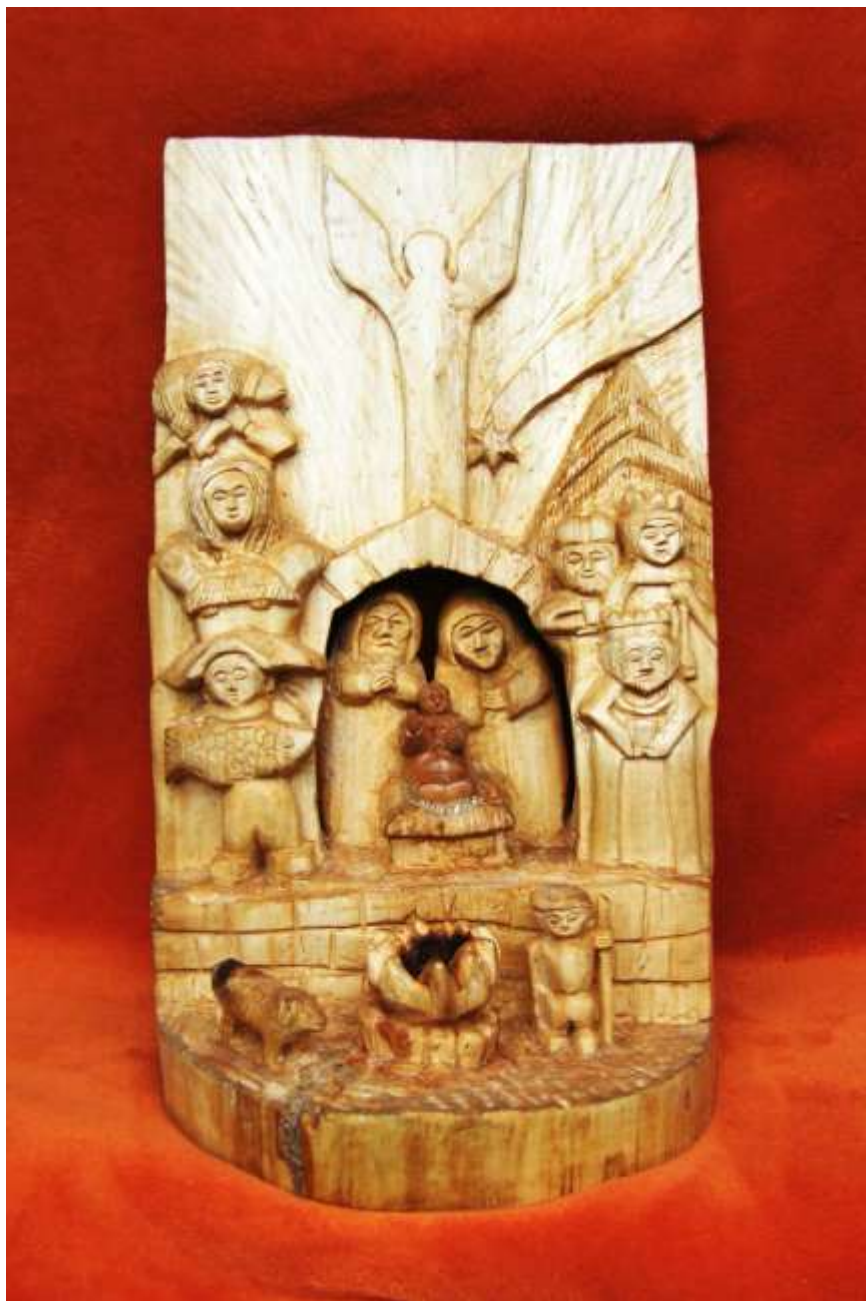
„Naplnění času“ znamená, že se skončilo zaslíbení a nastalo **vykoupení**. Výraz vykoupení pochází z otrockého systému. Do stavu nemohoucnosti člověka dosáhnout přátelství s Bohem, přichází „Syn Boží a Syn člověka“ (koleda), aby jej vrátil zpět na cestu, do Otcova domu, a to již zde, na tomto světě. Tak to myslí sv. Pavel. Člověk, podrobený zákonu, nejenom trestu za provinění, ale zákonu **lásky**, která posílá mezi nás Vykupitele, a my abychom byli přijati za syny Boží.

Proto zpíváme „Člověk je vykoupen, radujme se, veselme se“. Z tohoto chápání berme svá přání „veselých vánoč“ a pokoušejme se rozumět vánočním tajemstvím.

Nezůstaňme jen u milých štědrovečerních zvyků. Vánoční zpěvy, domácí betlémy, stromky a další mají svůj vnitřní význam, který během času mohl vymizet. Vraťme se k plnosti vánoční štědrosti, kterou nám projevil sám Bůh, a snažme se ji osobně v rodině i ve společenství prožívat.

P. Jan Slabý (25. 1. 1913, † 21. 2. 1993)*

Alois Bačák

POČASÍ

Měsíční úhrn srážek

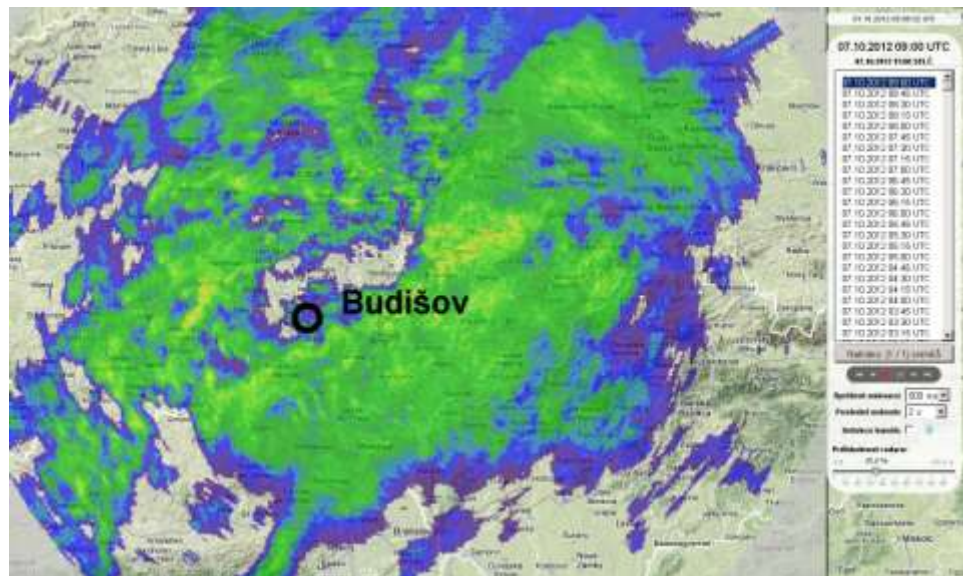
září	32,4 mm
říjen	41,7 mm
listopad	17,2 mm

Tak nám v Budišově přšelo na Medarda (jenom)

O minulém létě spadlo přes ještě deštivý začátek června jen celkem 190,3 mm (viz minulý zpravodaj). No ale podzim (září až listopad) byl na srážky ještě skoupější – 91,3 mm. Není divu, když se děly i takovéto věci:

Situace 7. října v 9.00 – oko uprostřed cyklóny.

zdroj: <http://radar.bourky.cz/>

...a opět suchý Budišov, ačkoliv na celé Vysočině prší.

Ladislav Dokulil

JÍZDNÍ ŘÁD ČD

Platí od 9. 12. 2012

Křižanov – Studenec

Velké Meziříčí odjezd	Budišov Studenec		do Brna		přípoj do Třebíče	
	odjezd	příjezd	odjezd	příjezd	odjezd	příjezd
5.18 x	4.15 p	4.25	4.28 x	5.37	4.46 x	5.03
8.12 xs	5.46 xr	5.57	6.00 xm	7.10	6.00 xq	6.17
10.16 sn	8.42 xs	8.53	8.58 xs	10,12	8.58	9.15
12.14 xn	10.42 sn	10.53	10.58	12.12	10.58	11.15
14.21	12.41 xn	12.52	12.58	14.14	12.58	13.15
16.06	14.47	14.58	15.01	16.14	15.01	15.18
19.26 xo	16.39	16.50	16.58	18.14	16.58	17.15
	19.52 xq	20.03	21.04	22.10	20.15 xn	20.31

Studenec – Křižanov

z Brna		z Třebíče		Studenec	Budišov Velké Meziříčí	
odjezd	příjezd	odjezd	příjezd		odjezd	příjezd
7.39	8.55	6.20 xq	6,35	6.55 xs	7.09 xs	7.34
9.39	10.55	8,39 xs	8.57	9.01 xs	9,15 xs	9,40
11.39	12.55	10.39	10.57	11.01 sn	11.15 sn	11.40
13.39	14.55	12.39	12.57	13.00 xn	13.14 xn	13.39
15.39	16.55	14.42	15.00	15.06	15.20	15.57
18.39	19.57	16.39	16.57	17.05	17.19	17,53
		19.39 xq	19.54	20.08 xq	20.22 xq	20.48

Vysvětlivky:

x – jede v pracovní dny

xs – jede v pracovní dny, sobotu a 1., 8.V., 5. VII., nejede 6.VII.

xn – jede v pracovní dny, neděli a státem uznané svátky, nejede 23.–25.XII., 31.XII., 31.III., 5., 6.VII., 28.IX., 27.X.

xm – jede v pracovní dny, neděli a 24.XII., 1.I., 1.IV., 6.VII., 28.X.

xr – jede v pracovní dny, nejede 27.–31.XII.

xq – jede v pracovní dny, nejede 31.XII.

sn – jede v sobotu a neděli a státem uznané svátky

xo – nejede 24., 25., 31. XII

p – jede v pondělí a 2.I., 2.IV., 29.X., nejede 24.–31.XII., 1.IV., 28.X.

OPRAVY

str. 26 – Fotografie z roku 1943 (44)

Příjmení Jiřího Šlesingera je se s uprostřed, ne Šlezinger, jak jsme uvedli.

str. 68 – u fotografie Zasloužili členové fotbalového oddílu v závorce u jména Leoše Karase má být – přebíral syn Petr Karas, ne Pavel.

Příloha

str. XII – Budišovští trenéři. U jména Jiřího Horta vypadlo t.

Důkazem toho, že je Budišovský zpravodaj pečlivě čten, je tři roky stará chyba objevená jedním z čtenářů. Ve zpravodaji 1/2010 u Měsíčního úhrnu srážek let 1961–2009 je v měsíci dubnu roku 2005 chybný údaj, místo 4935 mm srážek má být 49,5 mm.

Redakce Budišovského zpravodaje se omlouvá čtenářům...

Jednou jsem viděl stéblo trávy, které vyrostlo mezi kovovými pláty, a já jsem je zničil, protože jsem cítil, že musí být osamělé. Často jsem toho činu litoval, protože jsem zničil velebnost jeho osamělosti.

Roger Zelazny

Já měl rád ten domek – v jeho trámech doba počítala vrásky své.

Sergej Jesenin

Kdo hledá, bývá očekáván.

Kdo čeká, je jen nalezen.

Jaroslav Seifert

Máme jen okamžiky, a většinou jsme příliš unaveni,

abychom mohli slyšet,

a příliš otupěli,

abychom mohli vidět.

Robinson Jeffers

Člověk je si vždycky spíš vědom svých individuálních útrap, než své surovosti vůči těm druhým.

Josef Čapek

OBSAH

<i>Radostné a pokojné Vánoce</i>	1
ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE	3
Usnesení č. 13 z jednání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 29. 9. 2012	3
Usnesení č. 14 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 1. 11. 2012	3
O pohybu psů v městysi Budišov	4
<i>Myslivecké sdružení Budišov k pohybu toulavých psů a koček...</i>	4
<i>Obecně závazná vyhláška O pravidlech pohybu psů...</i>	5
ZPRÁVY	6
Dýňobraní	6
Základní škola Budišov	10
<i>Atletická olympiáda</i>	10
<i>Běh naděje</i>	11
<i>Lidové písně z Horácka</i>	12
<i>Přespolní běh</i>	12
<i>Drakiáda</i>	12
<i>Stromy</i>	13
<i>Sběrový den</i>	14
Výsledky voleb v Budišově dne 13. října 2012	15
<i>Výsledek voleb</i>	15
<i>Kraj Vysočina – zvolení zastupitelé</i>	15
<i>2. kolo voleb do senátu v Budišově dne 20. října 2012</i>	17
Volba hejtmána a rady kraje	18
Z HISTORIE	19
„Baťovna“	19
U Kazdů	21
Hostinec u Slabů	25
Odvody v roce 1964, ročník 1945 a 1946	26
V letech padesátých	26
Z historie budišovské školy XV	27
Z KULTURY	28
Budišovský kulturní podzim	28
<i>Pananky</i>	28
<i>Malý princ</i>	30
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	32
U nás ve školce	32
Zapomenutý monolog z roku 1982	33
Z věže budišovského kostela 2	34
Círáty s citáty	37
<i>Zjevení</i>	39
Rohy – DEO GRATIAS	40
Náhrobní kámen	41
Svědomy	42
Naučme se radovat z maličností...	42

Kaplička v novém	43
SDH Budišov – včera, dnes a zítra	45
Jazykový vokýnko	50
<i>29 ostatní slangy</i>	50
SPOLEČENSKÁ RUBRIKA	51
Odešel budišovský rodák Ing. Jiří Škarek, CSc.	51
Geraldine Muchová	54
Pozvání k přátelství	55
Betlém	56
POČASÍ	57
Měsíční úhrn srážek	57
Tak nám v Budišově přelo na Medarda (jenom)	57
JÍZDNÍ ŘÁD ČD	58
OPRAVY	59

PŘÍLOHA 3/2012: SPORTOVNÍ DÁVNOVĚK
klukovské vzpomínky vážně i nevážně

kadeřnický

Otevírá 11.2.2013

Veronika Procházková
Nárameč 83

Provozní doba

pondělí - čtvrtek

8 hod - 18 hod

po dohodě kdykoliv

tel. 724 147 564

prvních 30 zákazníků obdrží dárek

